

Naslov: Ekonomisti: Nova vlada mora da povlači hrabre poteze

4238

MOKRA GORA – Učesnici ekonomskog foruma u Mokroj Gori upozorili su danas na probleme u srpskim javnim finansijama zbog kojih nova vlada mora da sproveđe mere za smanjenje budžetskog deficit-a i javnog duga, u čemu bi Srbiji dobro došla pomoć Međunarodnog monetarnog fonda.

Predsednik Saveza ekonomista Srbije Aleksandar Vlahović izjavio je da bi nova vlada trebalo da uradi kratkoročnu fiskalnu konsolidaciju, koja bi povećala budžetske prihode za 50 milijardi, a rashode smanjila za oko 90 milijardi dinara.

„ŠTA I KAKO DALJE“?

Otvaramo dvodnevni letnji Vivaldi forum, pod nazivom „Šta i kako dalje“, Vlahović je rekao da preterana štednja suštinski nije dobra za ekonomiju i loše deluje na rast, tako da država mora da uradi kratkoročnu finansijsku konsolidaciju.

Država to mora da uradi tako da što će, između ostalog, podići PDV za oko tri odsto, što bi u budžetu obezbedilo dodatnih 50 milijardi dinara godišnje, kao i da poveća poreze na imovinu, kazao je on.

Ocenjujući da bi trebalo uvesti progresivno oporezivanje prihoda građana i podići porez na profit na 15 odsto, uz pooštavanje fiskalne discipline, Vlahović je napomenuo da se istovremeno mora smanjiti rashodna strana budžeta, a kao mogućnosti je naveo selektivno zamrzavanje penzija i proveru načina kako su ostvarene invalidske penzije.

Šef Kancelarije Svetske banke u Srbiji Lu Brefor izjavio je da se stanje u srpskoj privredi može porediti sa visokim nivoom holesterola u ljudskom organizmu, odnosno sa visokim spoljnjim dugom koji je premašio 45 odsto bruto domaćeg proizvoda (BDP) i preti da bude uvećan za još 10 odsto.

Ako bi se budžetski deficit povećao sa 4,25 odsto BDP-a na šest ili čak sedam odsto BDP-a, kako je to upozorio Fiskalni savet, to bi značilo dodatnih 3,2 milijardi evra, što je vrednost izgradnje Koridora 10, upozorio je on.

Što se tiče nove vlade, Brefor je rekao da ona mora biti hrabra i odvažna u svojim namerama i odlukama i čvrsta u sprovođenju svojih planova, jer se radi o teškom zadatku.

Tek sledeća vlada će moći da se posveti investicijama i rastu privrede na dobrobit Srbije, ukoliko prethodna obavi bolne rezove, rekao je on i podsetio da je takve oštре mere sprovedla litvanska vlada, koja se ne menja već drugi mandat.

Konsultant Evropske banke za obnovu i razvoj Božidar Đelić izjavio je da se rebalans budžeta mora uraditi pre letnje pauze, da bi se zaustavilo „krvarenje“ javnih finansija i ukazao da buduća vlada mora da podrži onaj deo privrede koji može da stvara novu vrednost i poveća BDP.

Đelić je rekao da bi trebalo obezbediti široki politički i društveni konsenzus oko pitanja saradnje s MMF-om i oko rebalansa budžeta koji bi iz tog aranžmana proistekao.

Rizično je nadati se da ćemo po povoljnim uslovima moći da se zadužujemo izdavanjem evroobveznica na inostranom tržištu, za najmanje 0,5 milijardi evra, imajući u vidu po kojim uslovima se druge države u Evropi zadužuju izdavanjem obveznica – rekao je Đelić.

Sve to nećemo moći da uradimo ako ne nastavimo saradnju s MMF-om, upozorio je on i dodao da je treća mogućni scenario da se država zaduži u evrima na domaćem tržištu.

Bivša direktorka UNDP za zemlje u tranziciji Kori Udovički rekla je da kada se govori o štednji u cilju smanjenja javne potrošnje, jasno je da je ona veća za 15 do 20 odsto od obima proizvodnje, ali je problem u smanjenoj ponudi domaće privrede.

Ona je ocenila da država mora mnogo efikasnije da upotrebljava sredstva koja ima na raspolaganju, da ulaže u infrastrukturu, ali i u znanje, kao način za jačanje konkurentnosti, i da smanji troškove ranih faza privrednih aktivnosti.

Opasnost od krize

Član Fiskalnog saveta Vladimir Vučković izjavio je da postoji opasnost da javni dug do kraja godine dostigne čak 60 odsto, a deficit budžeta preko pet odsto BDP, upozoravajući da ukoliko se to desi, postoji realna opasnost da država zapadne u krizu javnog duga.

Srbija nema fiskalni prostor da produbljuje deficit budžeta, a na kratak rok neće moći da smanji deficit budžeta na planiranih 4,25 odsto BDP-a ni sa oštrim merama štednje, ukazao je Vučković.

Zbog toga se mora što pre sprovesti fiskalna reforma, uz povećanje PDV-a i smanjenje poreskog opterećenja za poslodavce da bi se podstakla nova zapošljavanje, objasnio je Vučković.

Potpredsednica Privredne komore Srbije Vidosava Džagić upozorila je da je u protekloj deceniji prosečna stopa rasta bila 0,7 odsto, što znači da u ovom veku nećemo dostići nivo razvoja iz 1989. godine, ako se nastavi tim tempom.

Džagićeva je ukazala da je srpska privreda tehnološki zastarela i da su potrebna velika ulaganja da se smanji zaostajanje za drugim državama EU.

Ona je rekla da se mora ograničiti zaduživanje države kod domaćih banaka, kako bi se zaustavio rast budžetskog deficit-a.

Treći Vivaldi forum posvećen je makroekonomskim i privrednim kretanjima bitnim za planiranje poslovanja u narednoj godini. Organizator Forum-a su Ekonomski institut iz Beograda i Mokrogorska škola menadžmenta.